

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-247/17

Denis Raugevicius

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Korkein oikeus)

Eelotsusetaotlus – Euroopa Liidu kodakondsus – ELTL artiklid 18 ja 21 – Liikmesriigile kolmanda riigi poolt esitatud taotlus anda välja teise liikmesriigi kodanikust liidu kodanik, kes on neist liikmesriikidest esimeses teostanud oma õigust vabalt liikuda – Taotlus, mis on esitatud vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks, mitte kriminaalmenetluse läbiviimiseks – Väljaandmise keeld, mida kohaldatakse ainult oma kodanikele – Vaba liikumise piirang – Karistamatuse ärahoidmisel rajanev põhjendus – Proportsionaalsus

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (suurkoda) 13. novembri 2018. aasta otsus

1. *Liidu kodakondsus – Aluslepingu sätted – Isikuline kohaldamisala – Liikmesriigi kodanik, kellel on ka kolmanda riigi kodakondsus – Hõlmamine*

(ELTL artiklid 20 ja 21)

2. *Liidu kodakondsus – Õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil – Liikmesriigile kolmanda riigi poolt esitatud taotlus anda välja teise liikmesriigi kodanikust liidu kodanik, kes on neist liikmesriikidest esimeses teostanud oma õigust vabalt liikuda – Väljaandmistaoitus vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks – Väljaandmistaoituse saanud liikmesriik, kes keelab oma kodanikke karistuse täideviimiseks välja anda ja lubab välismaal mõistetud karistust kanda oma territooriumil – Selle liikmesriigi kohustus tagada tema territooriumil alaliselt elavatele liidu kodanikele kohtlemine, mis on identne sellega, mis on tagatud tema enda kodanikele*

(ELTL artiklid 18 ja 21)

3. *Liidu kodakondsus – Õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil – Liikmesriigile kolmanda riigi poolt esitatud taotlus anda välja teise liikmesriigi kodanikust liidu kodanik, kes on neist liikmesriikidest esimeses teostanud oma õigust vabalt liikuda – Kohustus kontrollida Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 19 ette nähtud tagatise*

(Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikkel 19)

1. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 29)

2. ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et kolmanda riigi esitatud taotluse korral anda Euroopa Liidu kodanik, kes on kasutanud oma õigust vabalt liikuda, välja mitte tema suhtes menetluse alustamiseks, vaid vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks, on väljaandmistaoituse saanud liikmesriik, kelle riigisiseses õiguses on ette nähtud keeld oma kodanikke karistuse täideviimiseks

väljapoole liitu välja anda ja võimalus kanda välismaal mõistetud karistust tema territooriumil, kohustatud juhul, kui liidu kodanik elab alaliselt tema territooriumil, sellele kodanikule tagama kohtlemise, mis on identne sellega, mille ta väljasaatmise valdkonnas tagab omaenda kodanikele.

Kuna väljaandmine võimaldab, nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 33 on meelde tuletatud, välistada ohu, et muude liikmesriikide kodanikud kui väljaandmistootluse saanud liikmesriik jäävad karistamata, ja kuna põhikohtuasjas kõne all olevad riigisisised õigusnormid võimaldavad välja saata muude liikmesriikide kodanikke kui Soome Vabariik, tuleb analüüsida nende õigusnormide proportsionaalsust, kontrollides, kas on olemas meetmeid, millega oleks võimalik seda eesmärki saavutada sama tõhusalt, kuid mis kahjustaksid nende kodanike liikumisvabadust vähem (6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 41), võttes arvesse kohtuasja kõiki faktilisi ja õiguslikke asjaolusid.

Sellega seoses on põhjust meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on liidu kodaniku staatus liikmesriikide kodanike põhistaatus (vt eelkõige 20. septembri 2001. aasta kohtuotsus Grzelczyk, C-184/99, EU:C:2001:458, punkt 31; 8. märtsi 2011. aasta kohtuotsus Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, punkt 41, ning 5. juuni 2018. aasta kohtuotsus Coman jt, C-673/16, EU:C:2018:385, punkt 30). Iga liidu kodanik võib seega kõigis olukordades, mis kuuluvad liidu õiguse esemelisse kohaldamisalasse, tugineda ELTL artiklis 18 sätestatud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelule, kusjuures need olukorrad hõlmavad – nagu põhikohtuasjas – juhtumeid, kui kasutatakse ELTL artiklis 21 sätestatud põhiõigust liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada (vt 4. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Austria, C-75/11, EU:C:2012:605, punkt 39, ja 11. novembri 2014. aasta kohtuotsus Dano, C-333/13, EU:C:2014:2358, punkt 59). Lisaks tuleb märkida, et kuigi juhul, kui puuduvad liidu õigusnormid, mis reguleeriks liikmesriikide kodanike väljaandmist Venemaale, jääb liikmesriikidele pädevus sellised õigusnormid vastu võtta, on liikmesriigid kohustatud selle pädevuse teostamisel järgima liidu õigust, eelkõige ELTL artiklis 18 ette nähtud diskrimineerimiskeeldu ning ELTL artikli 21 lõikega 1 tagatud õigust liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada.

Seoses eesmärgiga välistada karistamatuse oht on ühelt poolt Soome kodanikud ja teiselt poolt teiste liikmesriikide kodanikud, kes elavad alaliselt Soomes ja tõendavad seega, et nad on selle riigi ühiskonda kindlalt integreerunud, sarnases olukorras (vt analoogia alusel 6. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, punkt 67). Seega nõuavad ELTL artiklid 18 ja 21, et teiste liikmesriikide kodanikud, kes elavad alaliselt Soomes ja kelle suhtes on kolmas riik esitanud väljaandmistootluse vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks, võiksid tugineda väljaandmist keelavale õigusnormile, mida kohaldatakse Soome kodanike suhtes, ja saaksid viimastega samadel tingimustel kanda oma karistust Soome territooriumil.

(vt punktid 40, 43–47 ja 50 ning resolutsioon)

3. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 49)